

Ücretli Çalışan ve İşsiz Mühendisler Komisyonu

Salgında Çalışma Yaşamı

Salgın hastalığın ortaya çıkması ile birlikte çalışanlar can derdine, patronlar ise üretim mal derdine düştü. Eldeki sağlık olanakları ve bilimsel veriler ışığında hastalığın bir çaresi bulunmuyor, ilacı ve aşısı da henüz yok. Bu durumda yapılması gereken hastalığın yayılmasını önlemek olmalıydı. Yani karantina uygulanarak herkesin evinde oturması, birbirlerine mümkün olduğu kadar az temas etmesi... Bu ise sistemin durması anlamına geliyor. Sistem durursa ne olur? İşçiler çalışmadığı için aç kalır. İşverenler sermayeleri çalışmadığı için kar edemez. Böyle bir durumda insan hayatını üstün tutan bir toplum ayrıntılarında farklar olmakla birlikte, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasını, hastalığın yayılmasının önlenmesini sağlamak için tüm kaynaklarını seferber eder ve böyle büyük sorunlara yol açan sistemi sorunlarını çözene dek durdurmalıdır. Ama böyle olmadı. Zira insan hayatı çok önemli değil ülkemizde. Bunu yerine sistemin sürmesi, hasta olanların ayrılması, olmayanların çalışması, devletin işverenlere yardım etmesi, halkın da devlete yardım etmesi yöntemi seçildi. Çalışanlar "devlet başka ne işe yarar, şimdi yardım etmeyecekse ne zaman edecek" derken, küçük yardımların gölgesinde yeni yasalarla ellerindeki haklardan da mahrum bırakıldı. Bu süreçte kullanılan yasa ve yöntemleri kısaca aşağıdaki başlıklarda özetlemeye çalışacağız.

Kısa Çalışma Ödeneği:

Daha önceki ekonomik kriz sırasında çıkarılan bir yasa ile işletmenin çalışmadığı sürelerde çalışanların ücretlerinin bir kısmının devlet tarafından işsizlik fonu kullanılarak ödenmesi

uygulanması getirilmişti. Bu ödemelerin devlet tarafından değil işsizlik fonu tarafından ödendiğini her zaman aklımızda tutalım. Bu uygulamaya göre işveren işyerinin çalıştığı gün kadar ücret ödüyor ve geri kalan günlerin ücretlerinin yüzde altmış işsizlik fonu tarafından ödeniyor. Bu uygulamanın yarattığı olumsuzluklar şöyle sıralanabilir:

- Eğer işçi o zamana kadar 450 gün SGK primi ödemişse ve son 60 gündür de sigortalı ise, işsizlik fonu hesabından işçiye SGK'ya bildirilen maaşının %60ı kadar ücret ödeniyor. Eğer işletme hiç çalışmıyorsa bu miktar en az 1750 en fazla 4381TL olabilir, daha fazla olamaz.
- Eğer işçi o zamana kadar 450 gün SGK primi ödememişse ve son 60 gündür de sigortalı değil ise kısmi çalışmadan yararlanamaz ve ücret alamaz.
- Eğer işçinin ücreti gerçek miktarından değil asgari ücret üzerinden ödeniyorsa, işçi resmi olarak beyan edilen ücret temel alınarak ödenek alabileceğinden ödeme asgari ücret üzerinden yapılır.
- Bu sırada işçi çalışmadığı için emeklilik primleri yatırılmıyor. Yani bu süre normal çalışmadan sayılmıyor ve emekli olmak ancak eksik günlerin çalışarak tamamlanmasıyla mümkün olabilir.
- Eğer işçi daha sonra işsiz kalırsa kısa çalışma ödeneği aldığı günler, hak edeceği işsizlik maaşı günlerinden düşülecek. Örneğin 2 ay kısa çalışma ödeneği aldıysanız ve 6 ay işsizlik maaşı alma hakkınız varsa, iki ayını zaten almış sayılacağınız için 4 ay işsizlik ücreti alabileceksiniz.

Kısa çalışma uygulanırken, çalışanlar işlerini kaybetme tehlikesini göze alamadığı için aslında her gün çalıştırılıyor. Hatta “nasıl olsa evdesiniz” denilerek iş saatleri dışında da çalışmaya zorlanıyor. Özellikle mühendislerin gece ve gündüz durmaksızın çalışmaya devam ettiğini biliyoruz. Bu uygulama ile çalışma saatleri ve çalışma verimi artarken ücretlerde olağanüstü kesintiler yapılmaktadır.

Ücretsiz izin:

Eskiden ekonomik kriz zamanlarında sendikalar işten çıkarmalar yasaklansın derlerdi. Bu sefer yasaklandı. 17 Nisan'da çıkarılan bir yasayla üç ay işçileri işten çıkarmak yasak. İşten çıkarmak yerine ücretsiz izne çıkarmak serbest. Bu durumda işçi işsizlik fonundan nakit ücret desteği olarak günlük 39,24 TL, bir ay için en fazla 30 gün yani 1117 TL alabiliyor. Yani işten çıkarılmayan işçi yine de açlık tehlikesiyle karşı karşıya. Oysa bu yasadan önce işçinin rızası olmadan onu ücretsiz izne göndermek veya ücretinde indirim yapmak mümkün değildi.

- İşvereni tarafından ücretsiz izne çıkarılan işçiler için başvuru işveren tarafından yapılıyor.
- Ücret desteğinden yararlanabilmek için işsizlik ve kısa çalışma ödeneğinde olduğu gibi belli bir süre hizmet akdine tabi olma ve belli bir gün işsizlik sigortası primi ödemiş olma şartı aranmıyor. İş Kanunu'na tabi sigortalı olmak ödemeye hak kazanabilmek için yeterli.

- Öncelikle kısa çalışmaya başvurma şartı da yok, işveren kısa çalışmaya başvurmadan da çalışanları ücretsiz izne ayırabilir ve nakdî ücret desteği için başvurabilir.
- Emeklilere ve işsizlik maaşı alanlara kısa çalışmada olduğu gibi nakdî ücret desteği de ödenmiyor. Çünkü onlar emekli maaşı alıyorlar.
- Destekten yararlanabilmek için ücretsiz izne çıkarmanın işveren tarafından yapılması gerekiyor.
- Ücretsiz izinli gösterildiği dönemde işçinin çalıştırılmaması gerekiyor. Bu yasağa rağmen destekten yararlanan işçileri çalıştıranlara, her ay ve her işçi için asgari ücret tutarında (yani 2.943 TL) ceza uygulanacak. Ayrıca işçiye verilen ücret desteği faiziyle birlikte işverenden tahsil edilecek.
- Nakdî ücret desteğinden yararlananlara ait genel sağlık sigortası primleri SGK'ya İŞKUR tarafından aktarılıyor.

Bu yasanın çıkması ile birlikte, kısa çalışma veya işsizlik maaşı uygulamaları pratik olarak ortadan kalktı. Yani işsizlik fonunun yönetimini elinde bulunduran devlet, buradan daha az ödeme yapacağı olanakları hayata geçirdi. Yasa 17 Temmuz'a kadar uygulanacak iken süre uzatıldı Ama gerekli görürse Cumhurbaşkanı süreyi uzatabilir. Böylece çalışanın işten çıkarılması durumunda işsizlik maaşı alması da engellenmiş oldu. En düşük işsizlik ücretinin bile ücretsiz izin ödeneğinden daha yüksek olduğunu göz önüne alırsak uygulamanın işçilerin lehine olmadığını söyleyebiliriz.

Ücretli İzin:

İşverenlerin büyük çoğunluğu herhangi bir düzenleme yapılmadan önce çalışanların birikmiş izinlerini bitirmek amacıyla hemen ücretli izinlerin kullanılmasını istedi. Yasa uyarınca izinin kullandırılması işveren sorumluluğunda olduğundan pratikte yapacak pek

bir şey yok. Sadece izinlerin bölünmeden kullanılmasını istemek mümkün. Biriktirdikleri izinleri bu dönemde zorla kullandırılan çalışanlar, dinlenmek veya kendilerinin belirleyeceği uğraşlar için kullanacakları zamanları da tüketmiş oldular. Hatta bazı işyerlerinde bir sonraki yılın izinleri de yasadışı biçimde çalışanlar borçlandırılarak kullandırıldı. İşverenler sırtında yük olarak gördükleri ücretli izinlerden bir çırpıda kurtuldular. Böylece nerdeyse iki yıl boyunca çalışanlar tatil yapip dinlenemeyecekler.

Evden Çalışma:

Bazılarımız evden çalışabilme olanağına sahip olduğu için kendini şanslı sayıyor. Elbette kolaylıkla yayılan bu hastalık zamanında evden çalışmaya devam etmek büyük ayrıcalık. Ancak işverenler çalışanları kontrol etmek için çalışma ritmini artırdı. İşlerin normalden daha kısa sürede bitirilmesi hedeflenmeye başladı. Artık her an işyerinden bir şey istenebilir ve anında yapılmalıdır: mesai 24 saat oldu olmuştur Ancak işverenler evden çalışanların elektrik, internet, çalışma ortamı gibi ihtiyaçlarına destek olmak yerine, işyerine gelinmediği için yemek ücreti, yol parası gibi sosyal hakları kesmeye başladı. Oysa yemek çalışanın gün ortasında çalışmayı sürdürmesi için işverenin karşılaması gereken bir ihtiyaçtır. Yine tüm sosyal haklar yıllarca süren mücadeleler sonucu kazanılmıştır ve herkes can derdindeyken geçici gerekçeler üzerinden bunlara saldırılması, bu hakların tümüyle ortadan kaldırılmasının ilk adımıdır.

Hastalığın iş kazası olmaktan çıkarılması sayılmaması

Salgın hastalığın ortaya çıkmasından sonra, benzer salgınlarda olduğu gibi bu hastalığında iş kazası sayılıp sayılmayacağı konusunda tartışmalar vardı. SGK Başkanlığı bir genelge yayımlayarak hastalığı iş kazası ve meslek hastalığı saymayacağını belirtti. Bu görüşü açıklamaya çalışanlar kısaca, çalışanların iş yeri veya iş yeri eklentileri dışında, ev veya sosyal hayatında, alışverişte ya da dışarıda herhangi bir yerde korona virüs kapmış olma ihtimali olduğunu belirttiler. Ancak sayılan bu yerlerden ev dışındakiler işçinin kontrolünde değil. İşyeri, işe gitmek için kullanılan toplu taşıma araçları veya servisler, dükkanlar, idari binalar, meydanlar, yollar, dinlenme alanları veya benzeri alanların hiçbirisi işçi tarafından kontrol edilebilecek yerler değil. Hem işçiye şu ana kadar görülen bulaşma olasılığı en yüksek virüsün olduğu yerlerde çalışmaya davet etmek hem de olası hastalık durumunu işçinin kendi keyfi davranışları nedeniyle kaptığı bir durum gibi sınıflandırmak adil değildir. İşçinin bu koşullarda hasta olacağı ortadayken bunu iş kazası saymamak yoluyla, işverenleri ve devleti hastalıkla ilgili tazminat ve diğer haklardan muaf tutmak ve tüm sorumluluğu çalışanların üzerine yüklemek amaçlanmıştır. Bu tavır kamu yararını bilerek inkar etmektir.

Hastalığın etkileri ve kalıcı olarak bıraktığı hasarlar konusunda henüz yeterince bilgi bulunmuyor. Bu nedenle hastalığın kişi bedeni üzerindeki sonuçları çalışanlar için yeni bir mücadele alanı olacak. Bu tür genelgelerle mücadelenin önü kesilemez. Tüm

çalışanların, COVID-19 şüpheli ya da tanılı hasta ile temaslarında, hastadan kendilerinin solunum yollarına, göz mukozasına ya da açık yaralarına olan öksürük, hapşırık ve diğer vücut sıvılarının sıçraması ya da bulaşması veya bunlarla kontamine olmuş kesici delici malzemelerle yaralanma olaylarının tamamı iş kazası olarak değerlendirilmeli ve kayıt altına alınmalıdır.

Çalışmaktan Kaçınma Hakkı

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca işyerinde iş sağlığı ve güvenliğini tesis etme, olası riskler karşısında gerekli tedbirleri alma, alınan idari kararlara uyma, hastalık ve kazalardan korunmak için gerekli iş ekipmanlarını temin etme sorumlulukları işverenin yükümlülükleridir. Bunlar yapılmayarak işçi ciddi ve yakın tehlike altında çalışmak zorunda bırakılamaz. İşçi gerekli önlemlerin alınması talep edebilir ve bu talepler yapılan işin niteliğine, işyerindeki koşullara göre çeşitli bileşenler barındırabilir. Kapiya dezenfektan koymak yeterli değildir, her işçi için kişisel korunma ekipmanları sağlanmalı, belirlenen sosyal mesafe kuralına uygun biçimde işyerleri yeniden düzenlenmeli, her faaliyet ve işyerine özgü tehlikeleri bertaraf edecek önlemler alınmalıdır. Önlemler alınmıyorsa, işveren gerek genel olarak iş sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümlülüklerine gerekse koronavirüse karşı yayımlanan tedbirlere ve tavsiyelere riayet etmiyorsa, iş sağlığı ve güvenliği kanununun 13. maddesine göre işçi çalışmaktan kaçınabilir. İşçi mevcut tehlikeler rağmen ölümüne çalışmak zorunda değildir. Bu hak her ne kadar işverenler ve valiler yasaklamaya kalkışsa da Mayıs ayına kadar 11 işyerinde kullanıldı.

Sonuç

Kısacası yıllardır türlü mücadeleler ile kazanılan, sürekli tırpanlanmaya çalışılan ama başarısız olan haklar, hastalık sayesinde bir anda uçtu gitti. Yasal düzenleme ve uygulamalar ücretlinin, işçinin zararına; işverenin yararına çalışıyor. Yıllardır ücretlinin maaşından vergisini peşin kesen devlet, bu hastalık döneminde nasıl daha az ödeme yapacağını düşünüyor. Elbette tüm bunlara tek başına karşı koymak veya direnmek çok zor. Bunu deneyenler de işten çıkarmayı yasaklayan yasada istisna olarak yer alan "ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler" maddesi kullanılarak işten çıkarıldılar. Bu hastalık da her krizde olduğu gibi, işyerinde işverenlerle birlikte bir aile olmadığımızı, devletin çalışanın yanında olmadığını, millet olarak aynı gemide olmadığımızı, çalışanlar olarak dayanışmazsak ve birbirimize destek olmazsak her zaman ezileceğimizi gösterdi. Haklarımızı korumak ve dayanışmayı güçlendirmek için hem işyerlerimizde de hem de EMO Ücretli ve İşsiz Mühendisler Komisyonunda birlikte çalışmalıyız.

Sosyal İşler Komisyonu

DREYFUS DAVASI, SONUÇLARI VE EMİLE ZOLA'NIN SAVUNMASI

Dünyada geçen yüzyılın siyasi, hukuki, askeri, edebi ve entelektüel sonuçları olan önemli vakalarından biri de Dreyfus Davası'dır. Dava geçmişte çok konuşulmuş, insanın adalet ve hakikat arayışı sürdüğü müddetçe önemini yitirmeyecektir.

1894–1906 yılları arasında 12 yıl süren dava, sadece Fransa'da değil, tüm dünyada tartışma yaratmış, siyasi, hukuki ve askeri açıdan skandala dönüşen Dreyfus Davası'nın hikâyesini kısaca özetleyelim;

Alfred Dreyfus 1894'te Fransız ordusunun genelkurmayında subaydı. 1888 yılında Fransa'nın Almanya'yla yaptığı savaştan dolayı, büyük kayıplar veren ve içten içe çalkantılar yaşayan Fransa, yaşadıkları bu başarısızlığın nedeni olarak gösterilecek bir günah keçisi aramaktaydı. Fransız gizli servisine Alman Ataşesinin çöp kutusunda bulunan el yazılı bir mektup (120'lik topların hidrolik freni ve sahra toplarının bir manivelasıyla ilgili), Yahudi asıllı topçu subayı Alfred Dreyfus'un el yazısına benzediği için Fransa'nın askeri sırlarını Almanya'ya satmakla suçladılar. Hakkında kanıtların yetersiz olmasına karşın dava açıldı.

Her ne kadar suçsuz olduğunu ileri sürse de Dreyfus kimseyi inandıramadı. Çünkü kendisini yargılayanlar, adaletin hassas terazisini bozmaktan çekinmeyecek kadar

milliyetçilikle zehirlenmiş Yahudi düşmanlarıdır. Fransa'nın III. Cumhuriyet döneminde basın da körüklediği bir Yahudi düşmanlığı (Antisemitizm) tırmanmaya başlamıştı. "La Libre Parole" (Özgür Söz) adlı ırkçı gazete, Dreyfus'un "suçlu" olduğunu kışkırtıcı ve anti-semitist duyguları körükleyici bir şekilde ilan etti. Dreyfus apar topar yargılanır, 22 Aralık 1894'te suçlu bulunur. Fransız adaletinin bu Yahudi'ye haddini bildirmesi için(!) gereken her şey hazırlanmıştı. Savaş Bakanı General Mercier, istihbarat servisinin Dreyfus hakkında hazırladığı "gizli dosya"yı, sanığın ve savunma avukatının haberi olmadan gizlice askeri yargıçlara gönderdi ve yargıçlar da savunma hakkını ve muhakeme usulünü hiçe sayan bu durum karşısında üç maymunu oynadı. Kapalı kapılar ardında yapılan hızlı bir yargılama sonunda, müebbetle mahkum olur, Fransız Guyana'sındaki "şeytan" adasına gönderilir. Burada intihara teşebbüs eder, fakat kurtarılır.

Kardeş Mathiev Dreyfus, ağabeyinin Yahudi olduğu için mahkûm edildiğine inanmaktadır, davanın peşini bırakmaz. Kendisine, yine Yahudi olan genç bir gazeteci Bernard Lazare yardım eder. 1896'da Haber Alma Servisi'nin başına Albay Gerge Picquart gelince işin boyutu değişir. Yahudileri sevmeyen, fakat adalete inanan Picquart, Alman Askeri Ataşesi'nin çöp kutusunda, alınmış bir mektup bulur. Bu mektup sayesinde Dreyfus'un suçlandığı mektubun Esterhazy'in elinden çıktığı anlaşılır. Durumu komutanına bildiren Picquart, belgeyi yakmadığı için komutanından azar işitir, rütbesi yükseltip Tunus'a gönderilir. Picquart bir bakıma susturulmaya çalışılsa da Dreyfus'un mahkûm olmasına neden olan mektubun aslında Macar asıllı Binbaşı Esterhazy'ye ait olduğu açıklanmıştır bir kere. Dava bu açıklamadan sonra boyut değiştirir ve tüm Fransa'yı ilgilendirir hale gelir. İşin içine aydınlar girmiştir artık. Dava yeniden görülsün diye bastırırlar. Ama askerlerin sesi, aydınların sesini bastırmış olacak ki tüm bu çabalar sonuçsuz kalır. Bu arada Esterhazy kendi isteğiyle mahkemeye çıkar ve beraat eder.

Senato başkanı 14 Temmuz'daki konuşmasından sonra Emile Zola ile buluşur. Zola, başkanın elindeki çok gizli belgeleri inceler. Dreyfus gerçekten suçsuzdur. Kararını verir (Kasım 1897). Artık susmayacak, beynini ve yüreğini kemiren bu olayda yazarlık kimliğinden çok insan olmanın ağır yüküyle askerlere, yargıya, siyasilere, koyu Katolik Fransız ırkçılarına, kısacası Fransa derin devletine savaş açacaktır. Çok sevdiği karısına şöyle yazmıştır: "Bu sorun çoktandır beynimi, yüreğimi kurcalayıp duruyordu. Uyuyamıyordum. Bana ne deyip susmayı alçaklık buluyordum. Bundan böyle başıma gelebilecek şeyler hiç umurumda değil. Yeterince güçlüyüm ve bu haksızlığa meydan okuyorum."

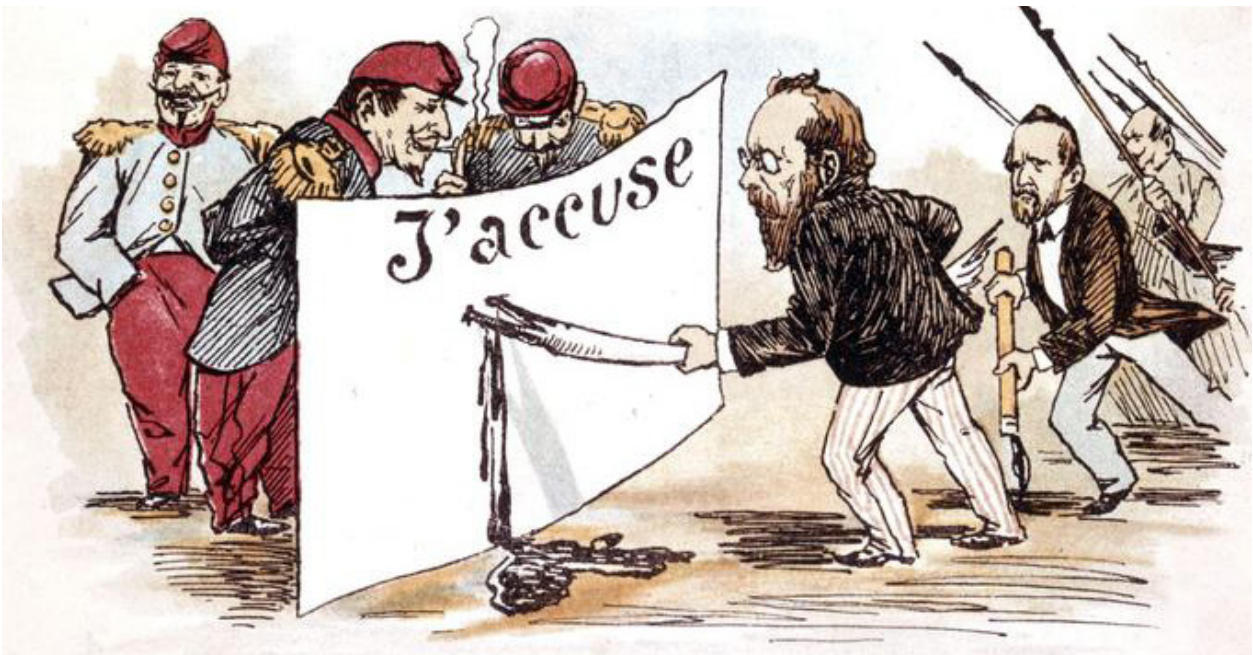
Aydınlar savaşını başlatan Zola'nın ilk yazıları Le Figaro gazetesi yayınlarsa da (Sendika, Gençliğe Sesleniş) gazete baskılardan yılar ve Zola'nın son derece önemli o tarihi mektubunu bir başka gazete yayınlarsa da. Emile Zola, 13 Ocak 1898'de L'Aurore (Şafak) gazetesinde Fransız Cumhurbaşkanı Felix Faure'ye J'Accuse (Suçluyorum) başlıklı bir açık mektup gönderir. Mektubun ilk bölümünde davayla ilgili gelişmeleri anlatır, Dreyfus'u mahkûm eden ve yeniden yargılanmasına engel olan orduyu, davadaki general, yargıç ve el yazısı uzmanlarını sert bir dille suçlar. Gerçek suçlu Esterhazy'i koruyan ordu içindeki güçlere saldırır. Son bölümde ise Dreyfus'un neden suçlanamayacağını anlatır ve mektubu şöyle bitirir: "Gerçeğin ışığına olan tutkumdan başka hiçbir şeye tutkun değilim."

İnsanlık adına çok acılar çekmiş ve mutluluğu hak etmiş birisi olarak size sesleniyorum: Bu yazdıklarımdan dolayı beni mahkemeye çıkarın ve gerçekler gün ışığına çıksın. Bekliyorum.”

Bu yazıdan sonra “Gençliğe Mektup” ile “Fransa’ya Mektup” adlı iki broşür yayınlanır. Broşürlerin yankısı sert olur. Paris meydanları, sokakları Zola’ya ve Yahudilere kin duyan ırkçıların çığlıklarıyla dolar. “Zola’ya ölüm!” “Yahudilere ölüm!” sloganları işitilir. Zola, Seine ırmağına atılmak istenir; ölüm tehditleri artınca bir süre İngiltere’ye kaçmak zorunda kalır. (İkinci yargılama sırasında tekrar döner.) Bu arada mektuptan dolayı yargılanır. Bir yıl hapis ve üç bin frank para cezasına çarptırılır. Ayrıca Legion d’honneur nişanı elinden alınır. Öte yandan kendisine destek veren bin beş yüz sanatçı, ressam, düşünür, bilim adamı mektubun altına imzalarını atar. Mektup, Zola’nın mektubu olmaktan çıkar ve tarihe “Fransız Aydınlar Dilekçesi” olarak geçer.

Yine aynı yıl (1898) Fransız Haber Alma Servisi’nin teknik elemanı Ciugnet, Dreyfus aleyhindeki tek belgenin sahte olduğunu ortaya çıkarır. Bunun üzerine Dreyfus’u ihbar eden Hery adındaki albay gerçekleri açıklayıp intihar eder. Bu gelişmeler karşısında -ordunun karşı koymasına rağmen- hükümet davanın yeniden görülmesi için Yargıtay’ı görevlendirir. Yargıtay 1899’da, Dreyfus’un askeri mahkemece yeniden yargılanmasını kararlaştırır. Yeniden yargılanan Dreyfus tekrar suçlu bulunur, fakat bu sefer hafifletici nedenlerle daha az bir ceza verilir. Cumhurbaşkanı ise karardan on gün sonra Dreyfus’u affeder. Ancak affedilmesi, Dreyfus’un suçsuzluğunun ispatı anlamına gelmez, zaten haklarını da geri alamaz ve tabi ki tartışmalar da son bulmaz.

Davanın ikinci kez görülmesi Fransa’yı tam manasıyla ikiye böler. Drumant tarafından yönetilen sağcıların, Yahudi aleyhtarlığı mücadelesi yeniden şiddetlenir. Solcular da Genel Kurmay’ın beceriksizliği yüzünden orduya cephe alırlar. Adalet ve gerçeği isteyen Dreyfuscular (solcular) ile ordunun şerefini her şeyden üstün tutan Dreyfus karşıtları (sağcılar) arasında çatışmalar yaşanır. Dreyfuscular, İnsan Hakları Birliği Teşkilatı etrafında

toplınınca, Dreyfus karşıtları da Fransız Vatan Birliği'ni kurarlar. Fransa, endişe verici şekilde kutuplaşmış; dostluklar, arkadaşlıklar ve hatta aileler bölünmüştür.

Bölünmenin yazar-çizer ve sanatçılar cephesi ise şöyledir: Dreyfus ve Zola'yı destekleyenler arasında; Anatole France, Proust, Durkheim, Gide, Manat, Monet, Mallarme, Signac, Pissaro, Rostand, Apollinaire, Materlinck, Clemenceau, Reinach ve Charles Peguy gibi aydınlar vardır. Zola ve Dreyfus karşı olanlardan bazıları ise şunlardır: Cazanne (Zola'nın okul arkadaşısıdır ve aralarında çok sıkı dostluk olmasına rağmen Zola, Cazanne ile olan dostluğu bozar), Degas, Renoir, Rodin, Rimbaud, Mistral, Valery ve ünlü macera romanları yazarı Jules Verne.

Basın da bölünmüştür. Le Figaro, La Patrie daha tarafsız bir yayın politikası izlerken; Le Sifflet, Siècle, L'Aurore Dreyfus'u destekler. Yazdıkları yalan haberlerle kamuoyunu yanıltan, halkı Zola'ya ve Dreyfus'a karşı kışkırtan; La France Juive, La Libre Parole, Le Petit Journal, La Lanterne, L'Écho de Paris, La Croix gibi çok sayıda gazete de vardır.

Ve sonunda üçüncü kez yargılanan Dreyfus bu kez beraat eder (1906). Binbaşı rütbesiyle orduya geri döner. Çektiği çilelere karşılık kendisine Legion d'Honneur nişanı verilir. 1.Dünya Savaşı'na katılır ve 1935'te ölür.

Gelelim işin ilginç yanına. Legion d'Honneur nişanı alan Dreyfus hakkında Fransa ordusunun açıklaması onun affedilmesi ile ilgilidir. Yani ordu Dreyfus'u suçsuz değil, affedilmiş bir asker olarak görmektedir. Ordunun Dreyfus'u suçsuz ilan etmesi 1995 yılında, özür dilemesi ise 1997 yılında gerçekleşir. Aradan neredeyse yüzyıl geçtikten sonra Fransa gibi bir Avrupa devleti bu utancı üzerinden atar.

Emile Zola, yola çıktığında, "Bundan böyle başıma gelebilecek şeyler hiç umurumda değil. Yeterince güçlüyüm ve bu haksızlığa meydan okuyorum," derken başına gelecekleri biliyordu, ama alçakça öldürüleceğini herhalde tahmin edemezdi. Soğuk bir gece olan 27 Eylül 1902 gecesi Zola ve eşi şömineyi yakıp uyurlar. Karbon monoksit zehirlenmesiyle 28 Eylül 1902 sabahı kendisi ölü bulunurken, komaya giren eşi kurtarılır. Zola, sağcı-faşist cephe tarafından gizlice ortadan kaldırılmıştır. (Buronfosse adlı bir sağcı, çatıyı onarmak bahanesiyle evinin bacasını tıkamıştır. Buronfosse, ölmeden önce cinayeti itiraf etmiştir. Fakat bunun sadece bir iddia olduğunu ileri sürenler de vardır.)

Dreyfus Davası'nın 19.yüzyılın önemli vakalarından biri olmasını, dünya tarihinde yer etmesini sırf bir askerin haksızlığa uğramasıyla açıklamak doğru değildir. Dreyfus'tan sonra da haksız yere suçlanmış, işkence görmüş, hapse atılmış, öldürülmüş çok sayıda insan vardır. Yukarıda da bahsettiğim gibi davanın önemi siyasi, hukuki, askeri, edebi ve entelektüel sonuçlarının olmasından kaynaklanmaktadır. Şimdi bu sonuçlara maddeler halinde kısaca değinelim.

1- Dreyfus Davası "aydın" kavramına farklı bir bakış açısı getirmiştir. Aydın kimdir? Entelektüellik nedir? Fakat dava süresince Emile Zola'nın sergilediği tutum "aydın" kavramını yeniden tanımlamayı zorunlu kılmıştır. O tanım da şöyledir: Aydın, yaşadığı dönemde olaylara şahit olup haklıdan, mazlumdan, yana olan; haksızlık karşısında, zulüm karşısında korkup susmayan ve gerektiğinde bedel ödeyebilir

2- Dreyfus Davası'nın bir diğer önemli sonucu da yargının siyasileşmesinin ülkede

yarattığı tahribattır. Fransa, dava süresince yargının siyasileşmesinin bedelini ağır şekilde ödemiştir. Bu süreçte aile bağları zedelenmiş, arkadaşlıklar/dostluklar sarsılmış, toplum birbirini boğazlayacak kadar iki zıt kutuba ayrılmıştır.

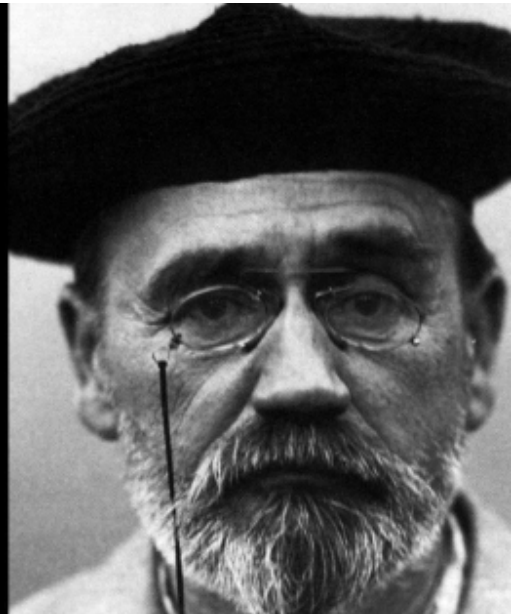
3- Davanın tarihsel açıdan başka bir sonucu da ırkçılığın bireye, topluma ve hatta ülkeye verdiği zararları gözler önüne sermesidir. Modern dünya bugün ırkçılığı yok edilmesi gereken bir illet olarak görüyorsa bunda Dreyfus Davası'nın önemi büyüktür. Modern dünya bu dava sayesinde ırkçılığın toplumun vicdanını nasıl çürüttüğüne, farklı olana duyulan nefretin bir ülkeyi nasıl ateş topuna çevirebileceğine şahit olmuştur. Dreyfus Davası göstermiştir ki hakikatin ışığı karşısında devletler bile duramaz.

4- Yönetenlerin her dediğine inanılmaması gerektiği fikri Dreyfus Davası'ndan sonra önem kazanmıştır ki bu da davanın önemli bir başka sonucudur. Fransız devlet adamları dava boyunca ellerindeki imkânlarını kullanarak Dreyfus'un suçsuzluğunun ortaya çıkmaması için çok uğraşmışlar; yani Fransızlara yalan söylemişlerdir.

5- Edebiyat mı siyaseti etkiler, yoksa siyaset mi edebiyatı şekillendirir? Soruya iki farklı açıdan da cevap verilebilir; ama edebiyata ve siyasete ilgi duyan herkes bilir ki siyaset her zaman edebiyata ilham kaynağı olmuş, yol göstermiş ve hatta sınır çizmiştir. Siyasi bir kararla girilen Truva Savaşları olmasaydı İlyada ve Odessa destanlarından bahsedebilir miydik? Napolyon, Rusya'ya sefer başlatmasaydı Savaş ve Barış'ı okuyabilir miydik? Bizde Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı denilen akımın ilham kaynağı cumhuriyetin getirdiği reform ve yenilikler değil midir? Ekim devriminden sonra Rus edebiyatı farklı bir yola girmemiş midir?

Son söz olarak şunu diyebiliriz: Bir kişi, bir ülkenin kaderini değiştirebilir. Bu kişinin illa politikacı veya asker olmasına gerek yoktur. Fransa bugün Dreyfus Davası gibi bir utancın altında ezilmiyorsa bunu bir edebiyatçı olan Emile Zola'ya borçludur.

ÉMILE ZOLA

MARMARA BÖLGESİ ELEKTRİK ENERJİSİ RAPORU

Haldun İŞÖZEN

Elektrik Mühendisi

Marmara Bölgesi Değerlendirmesi

İnsanlığın gelişimi boyunca bulunan ve yararlanılan çeşitli enerji kaynakları, günümüzde hemen her yerde ihtiyaç olunan Elektrik Enerjisi üretiminde de çeşitlenerek kullanılmaya devam etmektedir.

Dünyada ve ülkemizde artmaya devam eden nüfus ile beraber Elektrik talebi de artmaktadır.

Marmara Bölgesi Elektrik Enerjisi değerlendirilmesi yapılırken bölgenin fiziki durumu ile birlikte şimdiki ve yakın gelecekte tahmin edilen nüfus yapısı, sanayi bölgeleri, bölgenin Elektrik Üretmedeki kabiliyetleri, Elektrik Santrallerinin Kurulu Güçleri, tüketim miktarları ve bunların Türkiye verileriyle mukayeseleri incelenmiştir.

Marmara Bölgesi fiziki olarak Asya ve Avrupa kıtalarında yer almaktadır. Kendi adı ile anılan bir iç denizi olan bölgenin, Ege denizi ve Karadeniz gibi iki önemli stratejik denize de kıyısı bulunmaktadır. Bölge aynı zamanda tarih boyunca çok önemli siyasi ve askeri olaylarda adlarını duyuran İstanbul ve Çanakkale boğazlarına da ev sahipliği yapmaktadır.

Marmara Bölgesi yukarıda açıklanan fiziki olanakları, iklim yapısı sayesinde kaynak çeşitliliği ve göç yolları üzerinde olmasından dolayı insanlık tarihi boyunca sürekli olarak yerleşim alanı olmuş, nüfusu sürekli olarak artmış ve artmaya da devam etmektedir.

Bu tablolardaki bilgileri değerlendirirken İstanbul'un bölgeye ve ülkeye yarattığı etkilerini Türkiye istatistikleri ile beraber değerlendirmek son derece önemlidir.

Bütün bu çalışmalar hayatın olağan akışı içindeki bilgilerden derlenmiştir. Ancak yaşadığımız Covid-19 salgınının sadece elektrik üretiminde ve tüketiminde değil aynı zamanda üretim yapısı ve ilişkilerinde ne gibi farklılıklar yarattığını, önümüzdeki dönemin istatistiksel bilgileri geldikçe daha ayrıntılı olarak görebileceğiz.

Çalışmalarda kullanılan istatistik bilgileri Tees, Tedaş, Teias, Ueas, Yegm, Epdk, Mta, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Tuik verilerinden alınmıştır.

Marmara Bölgesi Elektrik Enerjisi Değerlendirilmesi İçin Yapılan Çalışmalar

- Bölgenin yüzölçümü, hane ve nüfus sayıları
- Bölgedeki nüfus hareketleri
- Marmara bölgesi organize sanayi bölgeleri tablosu
- Demografik yapının değerlendirilmesi
- Bölgenin enerji kaynakları
- Doğalgaz enerji santralleri tablosu
- Linyit kömürü havzaları haritası ve illerdeki santral tablosu
- Güneş enerjisi potansiyeli haritası ve illerdeki santral tablosu
- Hidroelektrik potansiyel haritası ve illerdeki santral tablosu
- Rüzgar enerjisi potansiyeli haritası ve illerdeki santral tablosu
- Jeotermal potansiyel haritası ve illerdeki santral tablosu
- Biyokütle enerjisi hayvan atıkları ve orman varlığı potansiyeli haritası
- Kentsel organik atık enerjisi haritası ve illerdeki Biyokütle santral tablosu
- Bölgedeki enerji santrallerinin Kurulu Güçlerinin illere göre dağılımı tablosu
- Bölgede bulunan elektrik santralleri değerlendirilmesi
- 2018 yılı Marmara bölgesi lisanslı elektrik üretimi tablosu
- 2018 yılı Marmara bölgesi elektrik tüketimlerinin türlerine göre dağılımı
- 2018 yılı kurulu gücün birincil enerji kaynaklarına göre dağılımı
- 2018 yılı Türkiye elektrik enerjisi üretiminin kaynaklara göre dağılımı
- 2018 yılı elektrik üretim ve tüketimleri
- Genel değerlendirme

Marmara Bölgesi Yüzölçümü, Hane ve Nüfus Durumu 2019

İL	Yüzölçümü (km2)	Hane sayısı (ad)	Nüfus (kişi)	Nüfusun Türkiye payı %
Bilecik	4.179	68.458	219.427	0,26%
Kırklareli	6.459	81.912	270.976	0,33%
Edirne	6.145	119.690	361.836	0,44%
Yakova	798	136.980	413.903	0,50%
Çanakkale	9.817	192.347	542.157	0,65%
Sakarya	4.824	280.658	1.029.650	1,24%
Tekirdağ	6.190	312.645	1.055.412	1,27%
Balıkesir	14.583	433.775	1.228.620	1,48%
Kocaeli	3.397	538.554	1.953.035	2,35%
Bursa	10.813	890.832	3.056.120	3,68%
İstanbul	5.461	4.306.967	15.519.267	18,66%
Bölge toplamı (2019)	72.666	7.362.818	25.650.403	30,85%
Türkiye Toplamı (2019)	783.562	23.221.218	83.154.997	100,00%

Marmara Bölgesi Nüfus Hareketleri

İL	Nüfus 2019 (kişi)	2023 yılına kadar tahmini göç oranı %	2023 yılında tahmini nüfus (kişi)	2023 yılı Türkiye payı %
Bilecik	219.427	13	247.953	0,30%
Kırklareli	270.976	34,1	363.379	0,40%
Edirne	361.836	0,85	392.592	0,50%
Yakova	413.903	0,18	421.353	0,50%
Çanakkale	542.157	11,3	603.421	0,70%
Sakarya	1.029.650	19,4	1.229.402	1,40%
Tekirdağ	1.055.412	32,1	1.394.199	1,60%
Balıkesir	1.228.620	0,7	1.314.623	1,50%
Kocaeli	1.953.035	27,1	2.482.307	2,90%
Bursa	3.056.120	15,9	3.542.043	4,10%
İstanbul	15.519.267	13,6	17.629.887	20,30%
Bölge toplamı (2019)	25.650.403	15,5	29.621.160	34,09%
Türkiye Toplamı (2019)	83.154.997	0,45	86.900.000	100,00%

Marmara Bölgesi Organize Sanayi Bölgeleri

İL	OSB Sayısı
Bilecik	6
Yalova	4
Kütahya	4
Etiler	1
Çanakkale	2
Sakarya	7
Tekirdağ	14
Balıkesir	5
Kocaeli	13
Bursa	15
İstanbul	8
Bölge toplamı	79
Türkiye Toplamı	310
Türkiye Payı %	25,48

Marmara Bölgesi Demografik Yapısı ve 2023 Öngörüsü

Marmara Bölgesi il sayısı 11 olup yüzölçümleri toplamı 72.666 km²'dir. 2019 Tük verilerine göre bölgede 7.362.818 hanede toplam 25.650.403 kişi yaşamaktadır.

Toplam 7.362.818 adet hane içinde İstanbul payı 4.306.967 adet olup Marmara Bölgesi hane toplamının yaklaşık % 58'ne denk gelmektedir. Yani Marmara bölgesindeki hane sayılarından yarısından fazlası İstanbul'da bulunmaktadır.

Bölge, Türkiye yüzölçümünün %9,3'ne sahip olmasına rağmen Türkiye nüfusunun %30,85'ni barındırmaktadır. İstanbul 15.519.267 kişilik nüfusu ile Marmara Bölgesi nüfusunun %60'na sahiptir.

İstanbul'u Türkiye ölçeğinde değerlendirdiğimiz takdirde İstanbul hane sayısı olarak Türkiye hane sayısının %18,50'sine, nüfus olarak da %18,60'ına sahiptir. Ancak bu kadar yüksek nüfus ve hane sadece 5.461 km²'de üzerinde bulunmakta ve yaşamakta olup bu oran Marmara Bölgesi yüzölçümünün %7,50'i Türkiye yüzölçümünün ise %0,7'sine denk gelmektedir.

İstanbul sadece Marmara Bölgesinin değil aynı zamanda Türkiye'nin hemen her konuda en belirleyici şehridir.

Yakın gelecek olan 2023 öngörüsüne göre bölge göç almaya devam edecek ve nüfusu 29.621.160'a ulaşarak Türkiye nüfusunun % 34,09'unu barındıracaktır. 2023 yılında İstanbul nüfusunun %13,60 oranında büyüyerek 17.629.887 kişiye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Göze çarpan en dikkat çekici göç hareketi 3 yıl içinde %30'u aşan büyüme ile Karlıdere ve Tekirdağ'da olup bunları Kocaeli ve Sakarya izlemektedir.

Marmara Bölgesinde 79 adet Organize sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Bunların bünyelerinde veya ayrı olarak birçok Küçük Sanayi Bölgesi de bulunmaktadır. Bu miktar OSB Türkiye toplamının %25,48'ine denk gelmektedir.

Marmara bölgesi Türkiye'nin yaklaşık %10 yüzölçümüne sahipken, OSB bölgelerinin %25,48'ine ve toplam nüfusun %30,85'ine sahiptir.

2023 Türkiye tahminlerine göre, bölgenin nüfusu artarken özellikle Doğu illeri sürekli göç vermektedir ve küçülmektedir. Marmara Bölgesi'ndeki nüfus artışının sadece kendi iç dinamiklerinden kaynaklanmadığı bununla beraber Doğu illerinden gelen göçlerin de nüfus artışında etkili olduğunu tahmin etmek zor değildir.

Marmara Bölgesi Elektrik Enerjisi Kaynakları ve Türkiye Görünümü Verileri

- 1- Doğalgaz Termik Santralleri Tablosu
- 2-Kömür Yakıtlı Termik Santralleri Tablosu ve Haritası
- 3-Güneş Enerjisi Santralleri Tablosu ve Haritası
- 4-Hidroelektrik Enerjisi Santralleri Tablosu ve Haritası
- 5-Rüzgar Enerjisi Santralleri tablosu ve Haritası
- 6-Jeotermal Enerji Santralleri Tablosu ve Haritası
- 7-Biyokütle Enerjisi Santralleri Tablosu ve Haritaları
- 8-Türkiye Enerji Kaynakları Kurulu Gücü ve Marmara Bölgesi Payı MW

Marmara Bölgesi Doğalgaz Enerji Santralleri

İL	Kurulu Güç (MW)	Bölge Payı (%)	Türkiye Payı %
Bilecik	4,6	0,0379%	0,0179%
Kırıkkale	416,16	3,4246%	1,6211%
Edirne	0,00	0,00	0,00
Yalova	26	0,2140%	0,1013%
Çanakkale	22	0,1810%	0,0857%
Sakarya	2.349,12	19,3312%	9,1505%
Tekirdağ	1.338,46	11,0144%	5,2137%
Balıkesir	1.553,52	12,7841%	6,0514%
Kocaeli	1.765,19	14,5260%	6,8759%
Eursa	2.238,94	18,4245%	8,7213%
İstanbul	2.437,95	20,0622%	9,4965%
Bölge K.G toplamı	12.151,94	100%	47,3354%
Türkiye KG toplamı	25.672		

Türkiye'nin Önemli Linyit Havzaları ve Sahaları

Marmara Bölgesi Kömüre Dayalı Termik Santraller

İL	Bölge K.G (MW)	Bölge Payı (%)	Türkiye Payı %
Bilecik	0,00	0,00	0,00
Kırklareli	0,00	0,00	0,00
Edirne	0,00	0,00	0,00
Yalova	0,00	0,00	0,00
Çanakkale	3.575,00	89,72%	17,625%
Sakarya	0,00	0,00	0,00
Tekirdağ	0,00	0,00	0,00
Balıkesir	9,6	0,24%	0,047%
Kocaeli	190	4,77%	0,937%
Bursa	210	5,27%	1,035%
İstanbul	0,00	0,00	0,00
Bölge K.G Toplamı	3.984,60	100%	19,644%
Türkiye K.G Toplamı	20.284		

GÜNEŞ ENERJİSİ POTANSİYEL ATLASI (GEPA)

Marmara Bölgesi Güneş Enerji Santralleri

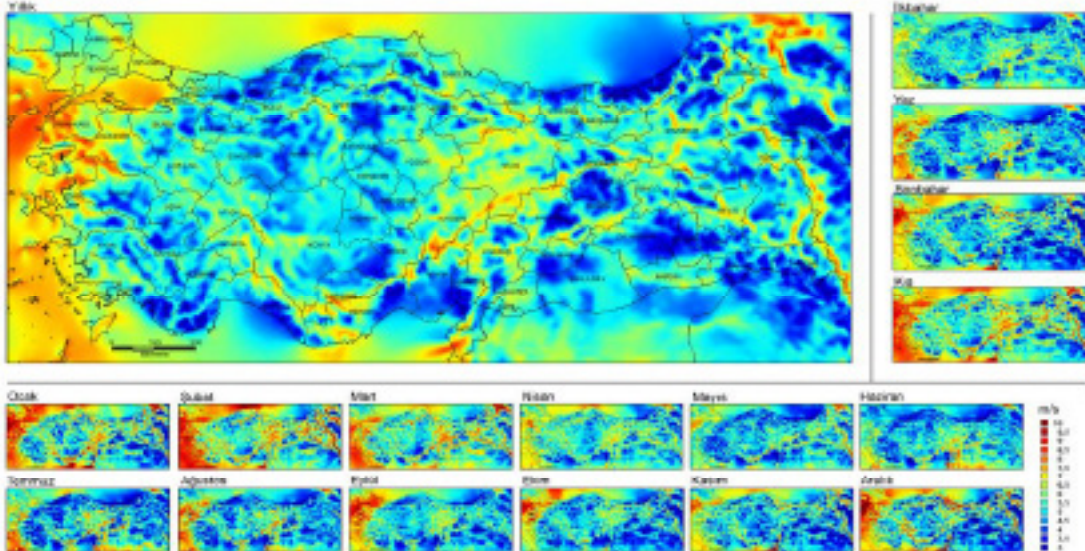
İL	Marmara Bölgesi K.G (MW)	Bölge Payı (%)	Türkiye Payı%
Bilecik	2,98	4,64%	0,049%
Yalova	0,00	0,00	0,00
Kırkdareli	0,00	0,00	0,00
Edirne	0,49	0,76%	0,008%
Çanakkale	1,18	1,84%	0,019%
Sakarya	0,00	0,00	0,00
Tekirdağ	0,00	0,00	0,00
Balıkesir	44,86	69,82%	0,731%
Kocaeli	2,47	3,84%	0,040%
Bursa	9,27	14,43%	0,151%
İstanbul	3,00	4,67%	0,049%
Bölge K.G toplamı	64,25	100%	1,047%
Türkiye K.G Toplamı	6.136		

Marmara Bölgesi Hidroelektrik Santralleri

İL	Kurulu Güç (MW)	Bölge Payı (%)	Türkiye Payı (%)
Eilecik	22,26	12,49%	0,078%
Kırkdareli	0,00	0,00	0,00
Edirne	0,00	0,00	0,00
Yakova	0,00	0,00	0,00
Çanakkale	13,49	7,57%	0,046%
Sakarya	49,34	27,68%	0,174%
Tekirdağ	0,00	0,00	0,00
Balıkesir	24,60	13,80%	0,087%
Kocaeli	0,40	0,22%	0,001%
Bursa	68,18	38,25%	0,240%
İstanbul	0,00	0,00	0,00
Bölge K.G toplamı	178,27	100%	0,627%
Türkiye K.G toplamı	28.358		

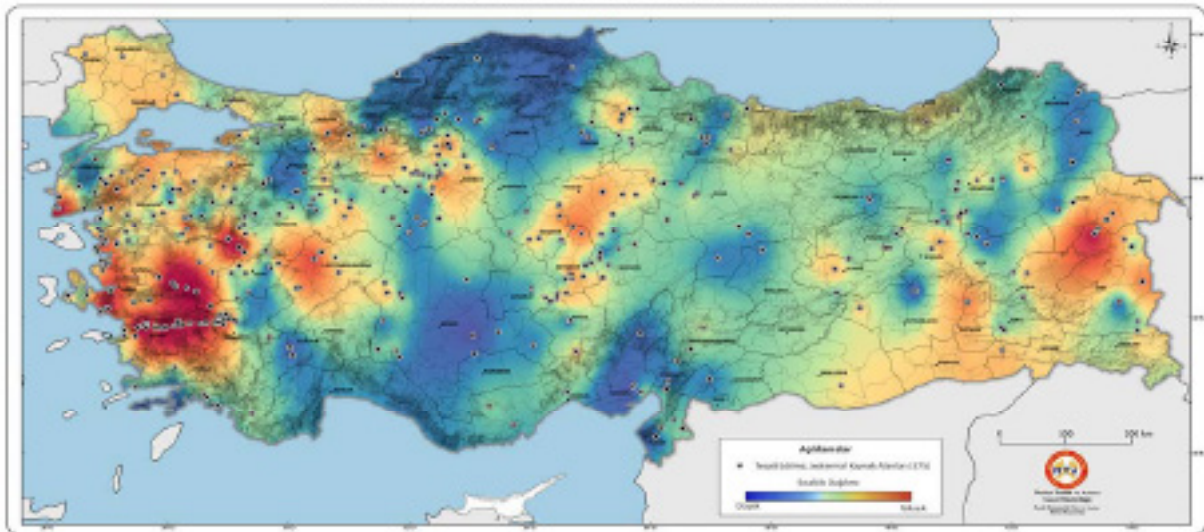
TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ POTANSİYEL ATLASI
Rüzgar Hızı Haritası
50 m Yükseklik

Marmara Bölgesi Rüzgâr Enerjisi Santralleri

İL	Bölge K.G (MW)	Bölge payı (%)	Türkiye Payı (%)
Bilecik	59,05	2,599%	0,761%
Kırklareli	101,00	4,445%	1,302%
Edirne	167,00	7,349%	2,152%
Yalova	84,00	3,697%	1,082%
Çanakkale	322,40	14,188%	4,155%
Sakarya	0,00	0,00	0,00
Tekirdağ	153,80	6,768%	1,982%
Balıkesir	1019,50	44,866%	13,138%
Kocaeli	10,00	0,440%	0,129%
Bursa	125,00	5,501%	1,611%
İstanbul	230,55	10,146%	2,971%
Bölge K.G Toplamı	2.272,30	100%	29,28%
Türkiye K.G Toplamı	7.760		

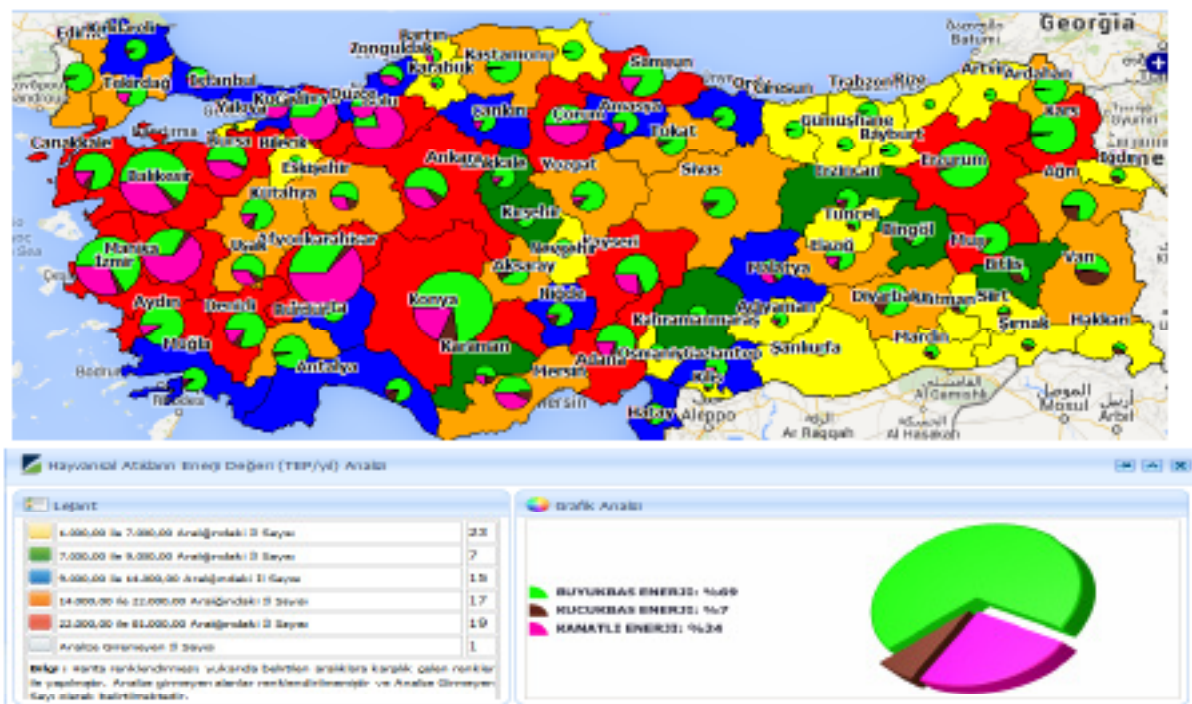
TÜRKİYE JEOTERMAL KAYNAK ALANLARI ve SICAKLIK DAĞILIMI

Marmara Bölgesi Jeotermal Enerjisi Santralleri

İL	Bölge KG (MW)	Bölge payı (%)	Türkiye Payı %
Etilcek	0,00	0,0%	0,0%
Yakova	0,00	0,0%	0,0%
Kırklareli	0,00	0,0%	0,0%
Edirne	0,00	0,0%	0,0%
Çanakkale	15,50	100,00%	1,023%
Sakarya	0,00	0,0%	0,0%
Tekirdağ	0,00	0,0%	0,0%
Balıkesir	0,00	0,0%	0,0%
Kocaeli	0,00	0,0%	0,0%
Bursa	0,00	0,0%	0,0%
İstanbul	0,00	0,0%	0,0%
Bölge K.G Toplamı	15,50	100%	1,023%
Türkiye K.G Toplamı	1515,00		

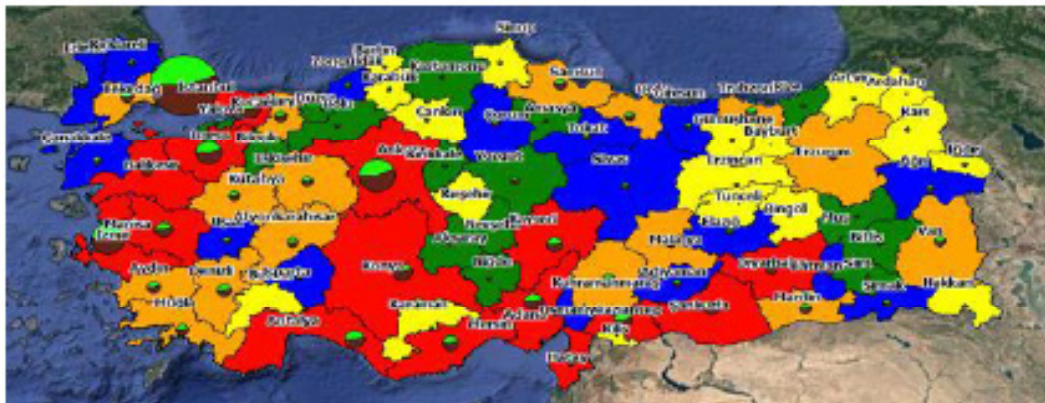
Biyokütle Enerjisi hayvan Atıkları Enerji Analizi

Biyokütle Enerjisi Orman Varlığı Enerji Potansiyeli

Kentsel Organik Atık Enerji Değeri Tıp/Yıl

Marmara Bölgesi Biyokütle Santralleri

İL	Bölgesi KG (MW)	Bölge Payı (%)	Türkiye Payı (%)
Bilecik	0,00	0,00	0,00
Yalova	0,00	0,00	0,00
Kırklareli	18,00	9,816%	2,209%
Edirne	0,00	0,00	0,00
Çanakkale	15,00	8,180%	1,840%
Sakarya	2,89	1,576%	0,355%
Tekirdağ	6,00	3,272%	0,736%
Balıkesir	50,08	27,311%	6,145%
Kocaeli	10,60	5,781%	1,301%
Bursa	27,80	15,161%	3,411%
İstanbul	53,00	28,903%	6,503%
Bölge K.G Toplamı	183,37	100%	22,499%
Türkiye K.G Toplamı	815		

Marmara Bölgesi Elektrik Üretimlerinin Çeşitleri ve Kurulu Güçleri (MW)

İL	D.GAZ	KÖMÜR	HES	RES	GES	B.KÜTLE	JES	Toplam
İstanbul	2.437,95	-	-	230,55	3	53	-	2.724,50
Edirne	-	-	-	167	0,49	-	-	167,49
Kırklareli	416,18	-	-	181	-	18	-	535,18
Tekirdağ	1.336,46	-	-	153,8	-	6	-	1.496,26
Çanakkale	22	3.575,88	13,49	372,4	1,18	15	15,5	3.984,57
Balıkesir	1.553,52	42	24,6	1.819,50	44,86	50,98	-	2.734,56
Bursa	2.238,94	210	68,18	125	9,27	27,8	-	2.679,19
Yalova	26	142	-	84	-	-	-	252,00
Kocaeli	1.765,19	190	0,4	18	2,47	10,6	-	1.978,06
Sakarya	2.349,12	10	49,34	-	-	2,89	-	2.411,35
Bilecik	4,6	-	22,27	59,85	2,98	-	-	88,90
Bölge KG	12.149,94	4.169,00	178,28	2.272,30	64,25	183,37	15,50	19.032,64
Türkiye KG	25.672	19.891	28.358	7.760	6.136	815	1.515	90.147
Bölge / Türkiye	47,33%	20,96%	0,63%	29,28%	1,05%	22,50%	1,02%	21,11%
Bölgedeki Payları	63,84%	21,90%	0,94%	11,94%	0,34%	0,96%	0,08%	100%

Marmara Bölgesi Elektrik Santrallerinin Değerlendirilmesi

Yukarıdaki çeşitli tablolarda ayrıntılı şekilde görüldüğü gibi 2019 yılı itibarıyla Türkiye Elektrik Enerjisi Kurulu Gücü 90.147 MW büyüklüğüne ulaşmıştır.

Marmara Bölgesi 19.032 MW büyüklüğündeki Kurulu Güçle Türkiye'deki toplam Kurulu Gücün %21,11 payına sahiptir.

Marmara Bölgesinin Kurulu Güç türlerini ve büyüklüklerini incelediğimizde;

Doğalgaz Elektrik Santralleri Kurulu Gücü 12.149,94 MW ve %63,84 oran ile başı çekmekte,

Kömüre dayalı Termik Santraller Kurulu Gücü 4.169 MW ve %21,90 oran,

Rüzgar Enerjisi Santralleri Kurulu Gücü 2.272,30 MW ve % 11,94 oran,

Hidroelektrik Santralleri Kurulu Gücü 178,28 MW ve %0,94 oran,

Biyokütle Elektrik Santralleri Kurulu Gücü 183,37 MW ve %0,96 oran,

Güneş Enerjisi Santralleri Kurulu Gücü 64,25 MW ve %0,34 oran,

Jeotermal Elektrik santralleri 15,50 MW ve %0,08 oranla bölgenin Elektrik Enerjisi Kurulu Gücünü oluşturmaktadır.

Santrallerin büyük çoğunluğu özel sektör tarafından işletilmektedir.

Bu tablo incelendiğinde şu sonuçlar elde edilmektedir.

Doğalgaz ve Linyit Termik Santrallerinin Kurulu Güçlerinin Bölge içindeki toplam payları %85,74 ile başı çekmektedir. Rapor hazırlandığı sırada maliyet artışlarından dolayı bazı Doğalgaz Santralleri devre dışı kalmış, yarattığı çevre kirliliği ve kamuoyu baskısı ile bazı Termik santraller ise ya devreye alınmamış ya da baca filtreleri takılana kadar kapatılmışlardır.

Rüzgar Enerjisi Santrallerinin Kurulu Güç toplamları Türkiye RES Kurulu Güç toplamlarının %29,28'i olmasına rağmen Marmara Bölgesi Kurulu güçlerine oranı %11,94'dür.

Bölgenin Hidroelektrik Santral kapasitesi sınırdır ve Bölge Kurulu Güç payı yaklaşık %1 civarındadır.

Bölgedeki Biyokütle Enerji Santralleri Kurulu Güçleri toplamı, Türkiye Kurulu Gücünün %22,50'si olmasına rağmen Bölge Kurulu Gücünün sadece %0,96'sıdır.

Bölgede Jeotermal Enerji Santralleri ve Güneş Enerji santralleri Bölge Kurulu Güçlerinin %0,42'sini oluşturmakta olup her iki Enerji kaynağının Türkiye Kurulu Güçlerindeki toplam payı yaklaşık %2'dir.

Bölgede en ihmal edilmiş Elektrik Üretim Santralleri Güneş Enerjisi santralleridir. Güneş Enerjisi Potansiyeli haritası incelendiğinde görsel olarak renklendirmenin talihiz etkisine rağmen rakamsal olarak Marmara Bölgesi Potansiyeli ile Ege bölgesi Potansiyeli arasında dramatik farklar olmadığı görülecektir.

Örneğin Marmara Bölgesinde Güneş Radyasyonu ortalama 1400-1450 Kwh/m²-yıl iken daha çok Güneş alan İzmir civarında Güneş Radyasyonu ortalama olarak 1550-1600 Kwh/m²-yıl ölçülmektedir. Bu karşılaştırma ve veriler ışığında Marmara Bölgesine daha çok Güneş Enerjisi Santrallerinin yapılmasının ekonomik ve yararlı olacağı konusunda cesaret vericidir.

Türkiye Güneş Enerjisi Santrallerinin Kurulu Gücü 6.136 MW olup Türkiye Kurulu Gücünün %1,05'ni oluşturmaktadır. Marmara bölgesi payı ise 64,25 MW ile sadece %0,34'dür.

Raporun baş tarafında yer alan İstatistikler ve eldeki bilgiler doğrultusunda GES için bölgede bulunan milyonlarca hanenin ve 79 adet Organize Sanayi Bölgesinin yüz binlerce metrekare çabandan yararlanılamadığını göstermektedir.

Türkiye'de elektrik kullanımının en yaygın olduğu saatler 11.00 ile 17.00 arasındadır. Evsel tüketim haricinde sanayi elektrik kullanımının çoğunlukla gündüz saatlerinde olduğu düşünüldüğünde Güneş potansiyeline daha çok yatırım yapılması gerektiği anlaşılabacaktır.

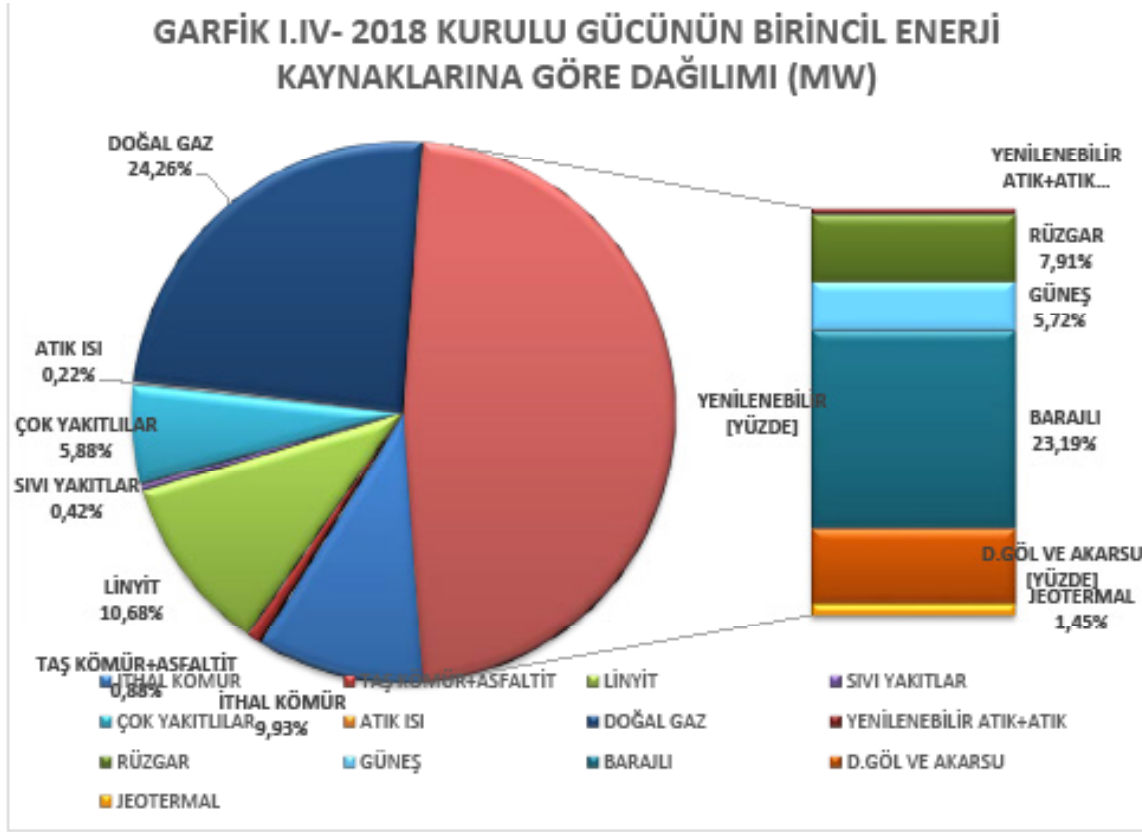
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına yapılacak yatırımların aynı zamanda insan ve çevre sağlığı içinde son derece önemli olduğu üstelik kaynak kullanımında yurt dışına bağımlılığı azaltacağından ekonomik olarak da avantajlı olacağı yadsınmaz bir gerçektir.

Marmara Bölgesi Lisanslı Elektrik Üretimi (MW) 2018

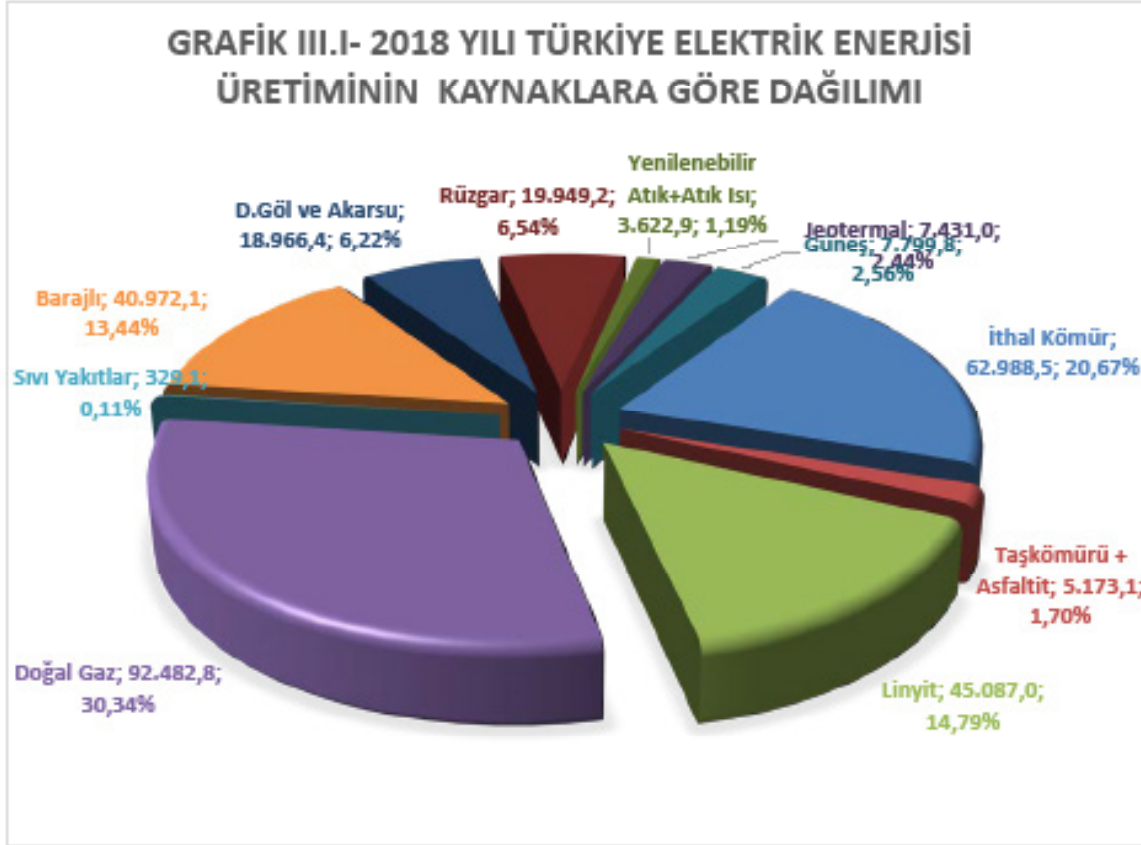
İL	Üretim Miktarı (MW)	Bölge payı (%)	Türkiye Payı (%)
Bilecik	159.052,92	0,19%	0,05%
Kırıkkale	6.617.658,69	7,76%	2,24%
Erdiye	532.846,73	0,62%	0,18%
Yalova	652.008,37	0,76%	0,22%
Çanakkale	26.310.222,71	30,85%	8,91%
Sakarya	14.277.593,26	16,74%	4,83%
Tekirdağ	2.830.882,19	3,32%	0,96%
Balıkesir	10.819.862,08	12,69%	3,66%
Kocaeli	6.032.348,67	7,07%	2,04%
Bursa	8.640.282,37	10,13%	2,92%
İstanbul	8.411.190,21	9,86%	2,85%
Bölges Üretimi	85.283.948,20	100%	28,87%
Türkiye Üretimi	295.442.147,78		

Faturalanan Tüketiminin
Marmara Bölgesindeki İllere ve Tüketici Türüne Göre dağılımı (MW) 2018

İL	Aydınlatma (MW)	Mesken (MW)	Sanayi (MW)	Tarımsal Sulama (MW)	Ticarethan e (MW)	Toplam (MW)	Böl. Payı (%)	TR. Payı (%)
Bilecik	20.371	118.610	1.599.571	4.637	141.119	1.884.308	2,21%	0,81%
Kırklareli	29.634	236.474	1.698.768	8.298	346.075	2.319.250	2,72%	0,99%
Edirne	31.217	267.153	319.197	113.195	347.121	1.077.882	1,27%	0,46%
Yalova	18.013	205.145	186.486	6.332	216.186	632.162	0,74%	0,27%
Çanakkale	44.183	370.430	2.046.043	35.265	501.731	2.997.652	3,52%	1,28%
Sakarya	63.963	665.821	2.224.727	9.195	786.462	3.750.169	4,40%	1,61%
Tekirdağ	77.491	579.583	5.177.473	14.812	802.301	6.651.659	7,81%	2,85%
Balıkesir	103.156	931.875	1.246.819	42.682	1.002.346	3.326.858	3,91%	1,42%
Kocaeli	90.936	1.222.315	7.320.667	5.039	1.625.650	10.264.608	12,05%	4,39%
Bursa	134.891	1.959.863	7.279.275	82.629	2.364.948	11.821.606	13,88%	5,06%
İstanbul	513.804	11.684.879	10.264.978	5.935	17.983.523	40.453.119	47,49%	17,32%
Bölge Tüketimi	1.127.662	18.242.148	39.364.004	327.998	26.117.461	85.179.273	100%	36,46%
Türkiye Tüketimi	4.755.803	54.769.980	96.995.848	8.799.145	68.289.254	233.610.030		
Bölge/Türkiye	23,71%	33,31%	40,58%	3,73%	38,25%	36,46%		

	MW	%
İTHAL KÖMÜR	8.793,90	9,93
TAŞ KÖMÜR+ASFALTİT	782,50	0,88
LİNYİT	9.456,10	10,68
SIVI YAKITLAR	370,60	0,42
ÇOK YAKITLILAR	5.206,80	5,88
ATIK ISI	197,00	0,22
DOĞAL GAZ	21.479,90	24,26
YENİLENEBİLİR ATIK+ATIK	621,90	0,70
RÜZGAR	7.005,40	7,91
GÜNEŞ	5.062,80	5,72
BARAJLI	20.536,10	23,19
D.GÖL VE AKARSU	7.755,30	8,76
JEOTERMAL	1.282,50	1,45
TOPLAM	88.550,78	100,00

KAYNAK	ÜRETİM (GWh)	KATKISI (%)
İthal Kömür	62.988,5	20,67
Taşkömürü + Asfaltit	5.173,1	1,70
Linyit	45.087,0	14,79
Doğal Gaz	92.482,8	30,34
Sıvı Yakıtlar	329,1	0,11
Barajlı	40.972,1	13,44
D.Göl ve Akarsu	18.966,4	6,22
Rüzgâr	19.949,2	6,54
Yenilenebilir Atık+Atık Isı	3.622,9	1,19
Jeotermal	7.431,0	2,44
Güneş	7.799,8	2,56
TOPLAM	304.801,9	100,00

TÜRKİYE ELEKTRİK ÜRETİM VE TÜKETİM BİLGİLERİ (2018)

KURULU GÜÇ	88.550 MW
PUANT GÜÇ MAX	43.000 MW
TOPLAM ÜRETİM	304.801.900 MW
TOPLAM TÜKETİM	303.000.000 MW
KİŞİ BAŞI ORT. TÜKETİM	3.665 MW

GENEL DEĞERLENDİRME

Yukarıda hazırlanmış olan tablolar, 2018 yılı istatistikleri ile 2019 yılı güncel gelişmeler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kurulan ve devreye alınan santral bilgileri güncel olarak işlenmiştir.

Marmara Bölgesi göç almaya devam eden kalabalık bir yerleşim ve sanayi bölgesidir. Bölge tüketici olduğu kadar aynı zamanda üreticidir.

Bölge 2018 yılı lisanslı Elektrik Üretiminin %28,87'i üretmekte, %36,46'sını tüketmektedir.

Bu tüketimin %40,58'i sanayide, %38,25'i ticarethanede, %33,31'i meskenlerde kullanılmaktadır.

Bölge sanayisinin Türkiye Elektrik tüketimindeki payı %16,85, ticarethanelerin payı %11,17, meskenlerin payı ise %7,80'dir.

Bölgedeki Doğalgaz Santralleri Türkiye Elektrik Santrallerinin %28,48'ni, Marmara Bölgesi Santrallerinin % 47,33'nü oluşturmaktadır. Ancak maliyet artışları bu Santralleri ekonomik olmaktan çıkarmaktadır. Bu nedenle firmalar Santrallerini kapatmaktadır.

Çevre ve sağlık sorunları yaratıyor olmasına rağmen Kömüre dayalı elektrik üretimi önemli bir yere sahip olmaya devam etmektedir.

Rüzgar ve Biyokütle Elektrik Santrallerinin Kurulu Güçleri Türkiye ölçeğinde iyi bir paya sahiptir ve yatırım yapılmasına devam edilmektedir.

Jeotermal ve Hidroelektrik Santralleri bölgede küçük bir paya sahiptir. Kaynakların kırsallığı ve fiziki şartların yetersizliği bu üretim şekillerinin büyümesine mani olarak görülmektedir.

Bölgede Güneş Enerjisi Santralleri sayısı çok yetersizdir. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının en önemli unsurlarından biri olan bu potansiyel ivedilikle harekete geçirilmelidir.

Bölgedeki tüketim tablosunda önemsiz bir miktara sahip olmasına rağmen, tarımsal sulama Türkiye ölçeğinde incelendiğinde özellikle Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde sulama yapmak her yıl artan miktarlarda tüketilmektedir. Bu artışlar %1000'leri bazı illerde ise %25.000'ni bulmaktadır. Elektrik birim fiyatının yükselişi göz önüne alındığında gündüz tüketim yoğunluğunu karşılamak açısından Güneş Enerjisi santrallerinin yatırımı ekonomik ve toplumsal maliyetler düşüldüğünde hayati önem taşımaktadır.